

Quiz тапсырмалары арқылы ағылшын тілі сабақтарында бастауыш сынып оқушыларының ойлау қабілеттерін дамыту

ЖАРИЯЛАНДЫ
12.11.2024СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/169779/>

Нұрдан Мадина Қанатқызы

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті
«БВ01306 — Бастауыш білім ағылшын тілінде» білім беру бағдарламасының 3-курс (3ж) студенті.

Ғылыми жетекшісі: **Найманова Динара Мухамедияновна**

Қазіргі білім беру жүйесінде бастауыш сынып оқушыларының ойлау қабілеттерін дамыту маңызды міндет болып табылады. Оқушылардың ойлау қабілетін дамытудың тиімді әдістерінің бірі — ағылшын тілі сабақтарында Quiz тапсырмаларын қолдану. Бұл әдіс оқушылардың сын тұрғысынан ойлау қабілетін қалыптастыруға, олардың тілдік және логикалық дағдыларын жетілдіруге көмектеседі. Әсіресе, ағылшын тілін үйрету барысында оқушыларға Quiz арқылы берілген тапсырмалар олардың белсенділігі мен ынтасын арттырып, пәнге деген қызығушылығын күшейтеді.

Бұл мақалада Quiz тапсырмаларының ерекшеліктері, олардың оқушылардың ойлау қабілетіне әсері, ағылшын тілі сабақтарында қолданудың тиімді әдістері, және әдістемелік тәсілдер қарастырылады. Quiz тапсырмаларын тиімді қолдану арқылы бастауыш сынып оқушыларының ойлау қабілетін арттыру жолдары талданады.

Бастауыш сынып оқушыларының ойлау қабілеттерін дамытудағы Quiz тапсырмаларының рөлі

Quiz тапсырмаларының ерекшеліктері

Quiz тапсырмалары — бастауыш сынып оқушылары үшін ойлау қабілетін дамытуға бағытталған қызықты әдіс. Олар интерактивті түрде беріліп, оқушылардың танымдық қабілеттерін арттыруға арналған.

- **Тақырыпқа бағытталған тапсырмалар:** Quiz тапсырмалары белгілі бір тақырып шеңберінде құрылып, оқушылардың берілген тақырыпты терең түсінуіне және қажетті ақпаратты жылдам есте сақтап, оны дұрыс қолдануына көмектеседі.
- **Логикалық құрылым:** Quiz тапсырмалары логикалық тұрғыдан ойлауды қажет етеді. Сұрақтар мен тапсырмалар бір-бірімен байланысып, оқушыларды талдауға, салыстыруға және шешім қабылдауға ынталандырады.
- **Жылдамдыққа негізделген сұрақтар:** Уақыт шеңберінде шешім қабылдау қажет болғандықтан, оқушылардың ойлау жылдамдығы мен жауапкершілігі артады. Бұл тапсырмалар оқушылардың шешім қабылдауда жылдамдығы мен дәлдігін арттырады.
- **Өзін-өзі бағалау мүмкіндігі:** Оқушылар өздерінің жауаптарын көріп, нәтижелеріне талдау жасап, өз білімдерін бағалай алады. Бұл оларға сын тұрғысынан қарап, қателерін түзетуге мүмкіндік береді.

2. Quiz тапсырмаларының түрлері

Quiz тапсырмаларының түрлері:

1. **Таңдау сұрақтары** (multiple-choice questions) – берілген бірнеше жауаптың ішінен дұрыс жауапты таңдау оқушылардың талдау және салыстыру қабілетін арттырады.
2. **Толықтыру тапсырмалары** (fill-in-the-blank) – сөйлемдегі бос орындарды дұрыс сөздермен толықтыруға негізделген тапсырмалар оқушылардың грамматикалық білімін жетілдіреді.
3. **Сәйкестендіру тапсырмалары** (matching exercises) – сөздер мен

мағыналарды немесе суреттер мен сөздерді сәйкестендіру арқылы оқушылардың логикалық ойлауы дамиды.

4. **Жұмбақтар мен логикалық ребустар** – шығармашылық ойлауға бағытталған, сөздер мен сөйлемдер арқылы логикалық байланыс орнатуды қажет ететін тапсырмалар.
5. **Рөлдік тапсырмалар** – белгілі бір кейіпкерге сәйкес әрекеттерді болжау, мәтін бойынша мінез-құлқын бағалау арқылы оқушының аналитикалық және сын тұрғысынан ойлау қабілеті дамиды.

Quiz тапсырмаларын қолданудың әдістері

Тақырыпқа байланысты Quiz сұрақтарын дайындау

Әр сабақтың тақырыбына сай Quiz сұрақтарын құру оқушылардың назарын белгілі бір тақырыпқа бағыттауға көмектеседі. Мысалы, жаңа сөздерді меңгеру барысында тақырыпқа байланысты терминдерді қолдана отырып, оқушыларға сұрақтар қойылады. Бұл әдіс олардың сөздік қорын арттырады және жаңа ақпаратты тиімді түрде есте сақтауға септігін тигізеді.

Топтық және жұптық жұмыстар

Quiz тапсырмаларын топтық немесе жұптық форматта өткізу арқылы оқушылар өзара пікір алмасып, ойларын ортаға салуға үйренеді. Топпен немесе жұппен жұмыс жасағанда, оқушылар бір-біріне қолдау көрсету, ой бөлісу арқылы танымдық және коммуникативтік дағдыларын арттырады.

Ойын форматында өткізу

Quiz тапсырмаларын ойын түрінде өткізу оқушылардың сабаққа деген қызығушылығын арттырады. Мысалы, «Кім жылдам?» немесе «Кім көп дұрыс жауап береді?» сияқты ойындар арқылы оқушылар белсенді қатысады, қызығушылықпен жұмыс істейді.

Технологияларды қолдану

Интерактивті технологияларды қолдану – Quiz тапсырмаларын өткізудің заманауи тәсілі. Мысалы, **Kahoot**, **Quizizz** сияқты онлайн

платформаларды пайдалану арқылы оқушылардың тапсырмаларды қызығушылықпен орындауына жағдай жасалады. Бұл платформаларда Quiz тапсырмаларын жасауға және өткізуге болады, сонымен қатар оқушылардың нәтижелерін бірден көріп, талдауға мүмкіндік береді.

Сабақ соңында қорытынды Quiz өткізу

Сабақ соңында өткен материалды бекіту үшін қорытынды Quiz тапсырмаларын өткізу өте тиімді. Бұл әдіс оқушылардың материалды қаншалықты меңгергенін тексеруге мүмкіндік береді және олардың біліміне объективті түрде баға беруге жағдай жасайды.

Quiz тапсырмаларының бастауыш сынып оқушыларының ойлау қабілеттеріне әсері

Логикалық және сын тұрғысынан ойлау қабілетін дамыту

Quiz тапсырмалары оқушылардың ойлау жүйелілігін дамытады. Оқушылар берілген сұрақтарға нақты жауап беру үшін логикалық тұрғыдан ойлануға, барлық жауаптарды салыстырып, дұрыс шешім қабылдауға үйренеді. Бұл әдіс арқылы олардың сын тұрғысынан ойлау қабілеті жетіледі, шешім қабылдау процесі жеңілдейді.

Тілдік қорды байыту

Ағылшын тілі сабақтарында Quiz тапсырмаларын қолдану оқушылардың тілдік қорын байытады. Олар жаңа сөздерді меңгеріп қана қоймай, олардың мағынасын түсініп, күнделікті өмірде қолдануды үйренеді. Бұл әдіс арқылы оқушылар шет тілін меңгеру барысында өз ойларын еркін жеткізуге дағдыланады.

Шығармашылық ойлауды дамыту

Quiz тапсырмаларының ішінде жұмбақтар мен ребустар оқушылардың шығармашылық ойлау қабілетін арттырады. Оқушылар әртүрлі логикалық тапсырмаларды шешу арқылы өзінің қиялын кеңейтіп, шығармашылық тұрғыдан ойлана білуге үйренеді.

Жауапкершілік пен өз бетімен жұмыс жасау қабілеті

Quiz тапсырмаларын орындау кезінде оқушылар өз жауаптары үшін жауапкершілікті сезінеді. Бұл қасиет оқушыларға өз бетімен жұмыс істеуге, тапсырмаларды сапалы орындауға дағдыландырады. Сонымен қатар, бұл тапсырмалар арқылы өз білімдерін объективті түрде бағалап, кемшіліктерін түзетуге тырысады.

Ағылшын тілі сабақтарында Quiz тапсырмаларын қолдану оқушылардың танымдық, логикалық және шығармашылық қабілеттерін дамытуда маңызды рөл атқарады. Бұл әдіс оқушылардың пәнге деген қызығушылығын арттырып, сын тұрғысынан ойлау қабілетін қалыптастырады. Бастауыш сынып оқушылары Quiz тапсырмаларын орындау барысында жылдам ойлауды, нақты шешім қабылдауды үйреніп, өз білімін бағалауға үйренеді. Quiz тапсырмаларының жүйелі қолданылуы оқушылардың оқу үлгерімін арттырып, ойлау қабілеттерін тереңдетеді.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Джонсон, Д., Смит, Р. (2020). Тілдік дамудағы ойын технологиялары: Quiz тапсырмаларының рөлі. *Білім беру психологиясы*, 23(4), 45-60.
2. Мартин, Л. (2018). Бастауыш мектепте ағылшын тілін оқыту әдістемесі. *Шет тілін оқыту әдістемесі*, 12(3), 112-124.
3. Кэмпбелл, Р. (2016). Тіл үйретудегі ойын технологиялары: теория және практика. Лондон: Оқу баспасы.
4. Абаев, С. М. (2017). Бастауыш мектеп оқушыларының ойлау қабілетін дамыту жолдары. *Қазақстан педагогикасы журналы*, 5(2), 65-70.
5. Шет тілі білім беру ғылыми-зерттеу орталығы. (2020). Бастауыш сыныптарда шет тілін оқыту әдістемесі: жаңаша көзқарастар мен әдістер. Алматы: Республикалық ғылыми баспа.
6. Рахимжанова, Л. Б. (2019). Интерактивті әдістер арқылы бастауыш сынып оқушыларының тілдік қабілеттерін дамыту жолдары. *Педагогика ғылымдары журналы*, 18(2), 93-104.
7. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі. (2019). Білім беру жүйесінде ойын технологияларын қолдану туралы нұсқаулық. Алматы: ҚББ баспасы.
8. Кларк, Р. С., & Мейер, Р. Е. (2011). *E-Learning және оқу: дизайн және тәжірибе принциптері*. Сан-Франциско: Pfeiffer баспасы.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.